

1324157972 2019
CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ

29-35-69, 628-37-04

21-07-57, 628-90-17

UL. ŻURAWIA 4A, SKR.PT.24

00-503 W A R S Z A W A

TELEFAX: 29-40-89

BS/73/59/93

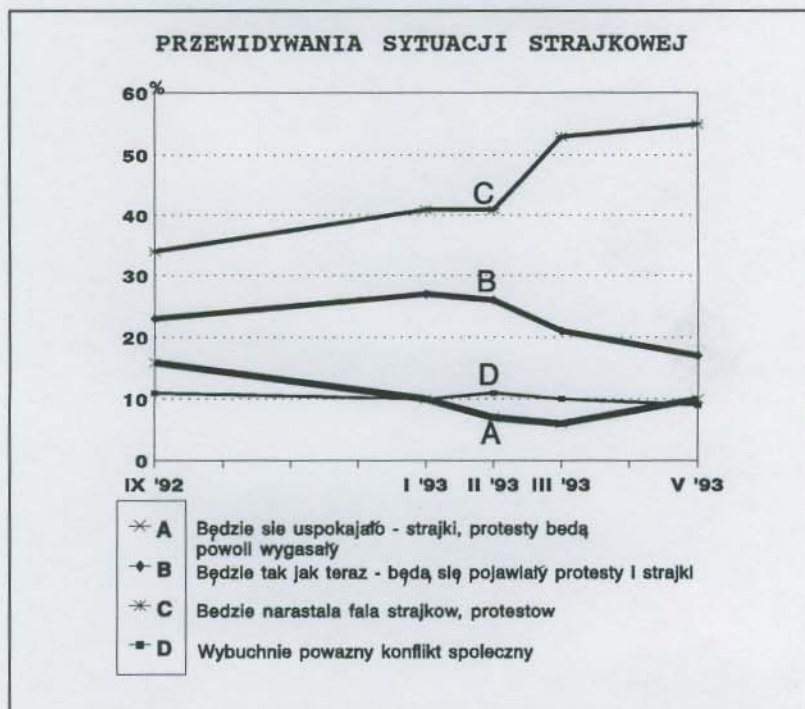
**OPINIE O STRAJKACH PRACOWNIKÓW SFERY BUDŻETOWEJ
I W REGIONIE WAŁBRZYSKIM**

Komunikat z badań

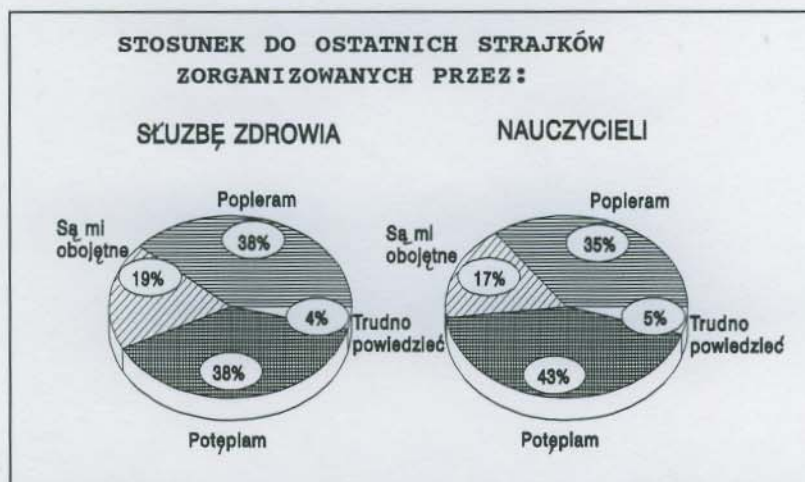
Warszawa, maj 1993 r.

UWAGA: Przedruk materiałów CBOS w całości lub w części oraz wykorzystanie danych empirycznych jest dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

◆ Prognozy rozwoju sytuacji strajkowej nie uległy ostatnio większym zmianom. Podobnie jak w marcu '93, tylko 9% badanych sądzi, że dojdzie do wybuchu poważnego konfliktu społecznego. Większość spodziewa się jednak narastania fali strajków.

◆ Opinia publiczna jest w równym stopniu podzielona w ocenie ostatnich strajków pracowników sfery budżetowej.

W ostatnim miesiącu przez kraj przelała się fala strajków i protestów pracowników sfery budżetowej. Przygotowania do strajku generalnego ogłosiła NSZZ "Solidarność". W marcowym komunikacie CBOS "Społeczny stan »gotowości strajkowej«, opracowanym na podstawie badania wykonanego przed wybuchem strajków, informowaliśmy o niepokojących z punktu widzenia stabilizacji politycznej kraju zmianach opinii społeczeństwa dotyczących rozwoju sytuacji strajkowej. Odnotowaliśmy wtedy znaczący wzrost odsetka osób przewidujących nasilenie się fali strajków i protestów społecznych. W ostatnim sondażu¹, przeprowadzonym w trakcie trwania protestów pracowników sfery budżetowej, już po ogłoszeniu przez KK "Solidarności" gotowości przed ewentualnym strajkiem generalnym, a przed złożeniem wniosku o wotum nieufności dla rządu, badaliśmy opinie o obecnej sytuacji strajkowej.

Akceptacja walki strajkowej

W porównaniu z marcem '93 nieznacznie wzrósł odsetek ankietowanych, którzy uważają, że "w obecnej sytuacji tylko za pomocą strajków można coś osiągnąć". Obecnie opinię taką podzieliła 40% badanych, a niemal połowa respondentów jest zdania, że "w obecnej sytuacji podejmowanie strajku nic nie daje" (rys. 1).

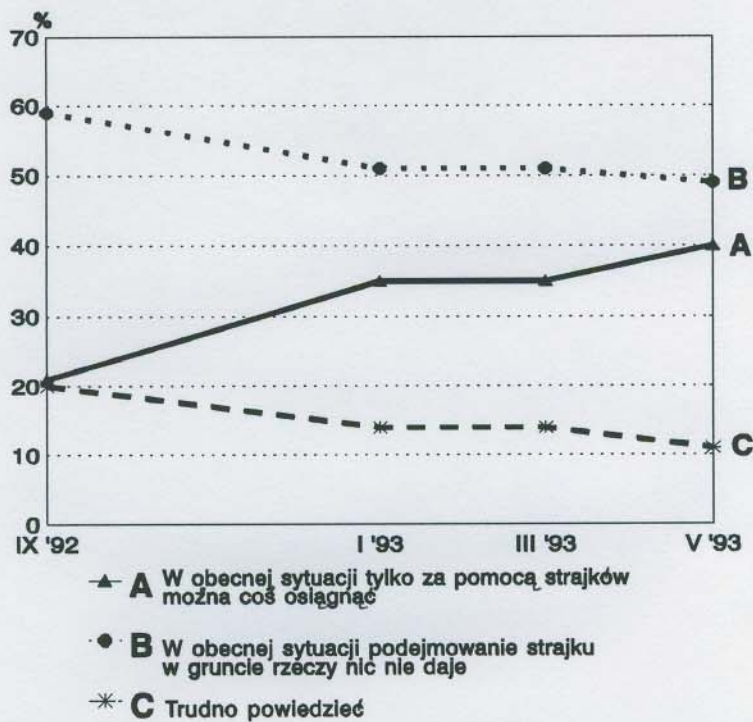
Zwolennikami walki strajkowej częściej niż inni są pracownicy fizyczno-umysłowi, wśród których nastąpił wyraźny wzrost aprobaty strajku w ciągu ostatnich dwóch miesięcy, oraz robotnicy niewykwalifikowani². Ci ostatni pozostają od wielu miesięcy jedną z najbardziej prostrajkowych grup zawodowych.

---

¹ "Aktualne problemy i wydarzenia" (35) - badanie zrealizowano w dniach 14-17 maja 1993 r. na 1075-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zob. tabele aneksowe.

RYS. 1. ROZKŁAD ODPOWIEDZI NA PYTANIE:
KTÓRE Z PONIŻSZYCH STWIERDZEŃ JEST BLIŻSZE
PANA (I) OPINII?

Scenariusz rozwoju sytuacji strajkowej

Prognozy dotyczące rozwoju sytuacji strajkowej nie uległy w ciągu ostatnich dwóch miesięcy większym zmianom. Mimo zapowiedzi NSZZ "Solidarność" ogłoszenia strajku generalnego, podobnie jak w marcu '93, tylko 9% badanych sądzi, że dojdzie do wybuchu poważnego konfliktu społecznego.

Tabela 1

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższych miesięcy fala strajków, protestów będzie narastała czy też będzie opadała?	Wskazania respondentów według terminów badań:				
	IX '92	I '93	II '93	III '93	V '93
Będzie się uspokajało - strajki, protesty będą powoli wygasły	16	10	7	6	10
Będzie tak jak teraz - będą się pojawiały protesty i strajki	23	27	26	21	17
Będzie narastała fala strajków, protestów	34	41	41	53	55
Wybuchnie poważny konflikt społeczny	11	10	11	10	9
Trudno powiedzieć	16	11	15	10	8

Nadal natomiast nieco więcej niż połowa ankietowanych uważa, że fala strajków i protestów będzie narastała. W ciągu ostatnich dwóch miesięcy nie nastąpiła tu zmiana opinii, jednak w porównaniu z wrześniem '92 odsetek podzielających tę prognozę jest większy o 21 punktów procentowych. Częściej niż pozostali ankietowani narastania fali protestów spodziewają się pracownicy fizyczno-umysłowi, robotnicy niewykwalifikowani, rolnicy, ludzie młodzi (w wieku 24-35 lat), badani z wykształceniem średnim. Nieznacznie wzrósł odsetek respondentów przekonanych, że strajki i protesty będą powoli wygasły.

Aprobata strajku generalnego

W porównaniu ze styczniem '93 niemal nie zmieniło się poparcie dla pomysłu ogłoszenia strajku powszechnego. Podobnie jak wtedy, jedna czwarta badanych zgadza się na podjęcie takiego działania, jeśli sytuacja w kraju nie poprawi się w najbliższym czasie. Blisko dwie trzecie respondentów jest temu przeciwnych, a 11% nie ma w tej sprawie zdania.

Tabela 2

w procentach

Jeśli sytuacja w kraju nie poprawi się w najbliższym czasie, czy zgadza się Pan(i) czy też nie zgadza z podjęciem danego działania?	Wskazania respondentów				
	całkowicie się zgadzam	raczej się zgadzam	raczej się nie zgadzam	całkowicie się nie zgadzam	trudno powiedzieć
Pozwolenie rządowi na rządzenie za pomocą dekretów	6	26	27	16	26
Ogłoszenie strajku powszechnego	7	18	36	28	11
Rozwiązanie parlamentu, ogłoszenie nowych wyborów	22	28	24	10	16
Wprowadzenie rządów silnej ręki i rezygnacja z demokracji	8	18	30	29	15
Pozwolenie prezydentowi na rządzenie za pomocą dekretów	7	21	27	27	18
Znaczne ograniczenie prawa do strajków	8	25	33	20	14

Przeciwko strajkowi powszechnemu częściej niż inni występują osoby z wykształceniem wyższym, kadra kierownicza, rolnicy, badani dobrze oceniający swoją sytuację materialną i rozwój sytuacji w kraju. Żadna z grup społeczno-zawodowych nie wyróżnia się większym poparciem dla ogłoszenia strajku powszechnego. Jego zwolenników nieco częściej można spotkać wśród osób nie uczestniczących w praktykach religijnych oraz wśród robotników wykwalifikowanych³.

W ciągu ostatnich czterech miesięcy nie uległo też istotnym zmianom poparcie dla rozwiązania parlamentu i ogłoszenia nowych wyborów oraz dla przyznania prezydentowi prawa do rządzenia za pomocą dekretów. Nie przybyło również zwolenników rozwiązań pozademokratycznych. Wyraźnie zmniejszyło się natomiast (o 13 punktów procentowych) poparcie dla rozwiązania polegającego na pozwoleniu rządowi na rządzenie za pomocą dekretów. Zapewne związane jest to z odnotowywanym spadkiem społecznego zaufania do obecnego rządu.

³ Kwestia ta zostanie szerzej omówiona w odrębnym komunikacie.

Warto zwrócić uwagę, że ogłoszenie strajku powszechnego jest ostatnim - w kolejności preferowanych przez opinię publiczną - sposobem wyjścia z obecnej sytuacji. Większą aprobatą cieszy się nawet rozwiązanie polegające na znacznym ograniczeniu prawa do strajku. Poparcie dla tego ostatniego rozwiązania od stycznia '93 nieco się zmniejszyło (o 5 punktów procentowych).

Aby odpowiedzieć na pytanie, jakie poglądy wpływają na gotowość poparcia strajku powszechnego, poddano analizom⁴ wiele opinii dotyczących ocen różnych aspektów życia społecznego, gospodarczego i politycznego kraju.

		CBOS
Poglądy wpływające na aprobatę ogłoszenia strajku powszechnego	Współczynniki Beta	
▶ Upadek obecnego rządu spowoduje polepszenie materialnych warunków życia ludzi	0,13	
▶ Aprobata "Solidarności '80"	0,12	
▶ Dezaprobata działalności rządu	0,12	
▶ Negatywna ocena sytuacji politycznej	0,12	
▶ Aprobata "Samoobrony"	0,08	
▶ Należy rozwiązać parlament, ogłosić nowe wybory	0,10	
▶ Aprobata OPZZ	0,12	
▶ Dezaprobata rzecznika praw obywatelskich	0,09	
▶ Upadek obecnego rządu przyspieszyłby realizację przyjętego przez Sejm Programu Powszechnej Prywatyzacji	0,07	
Współczynnik korelacji wielorakiej R kwadrat	0,18	

Największe znaczenie dla zwolenników strajku powszechnego mają opinie związane z negatywną oceną obecnego rządu. Z jego upadkiem - odmiennie od reszty społeczeństwa⁵ - wiązą oni nadzieje na poprawę sytuacji materialnej i przyspieszenie powszechnej prywatyzacji. Aprobata strajku powszechnego wynika więc raczej z pobudek politycznych niż przekonania o tragicznej sytuacji materialnej Polaków. Poparcie dla strajku generalnego jest też związane z aprobatą najbardziej radykalnych centrali związkowych i wymierzone jest, jak się wydaje, w całą obecną elitę polityczną kraju. Stąd zapewne bierze się również żądanie rozwiązania

⁴ Zastosowano regresję metodą stepwise.

⁵ Zob. komunikat CBOS: "Stosunek do rządu", maj 1993 r.

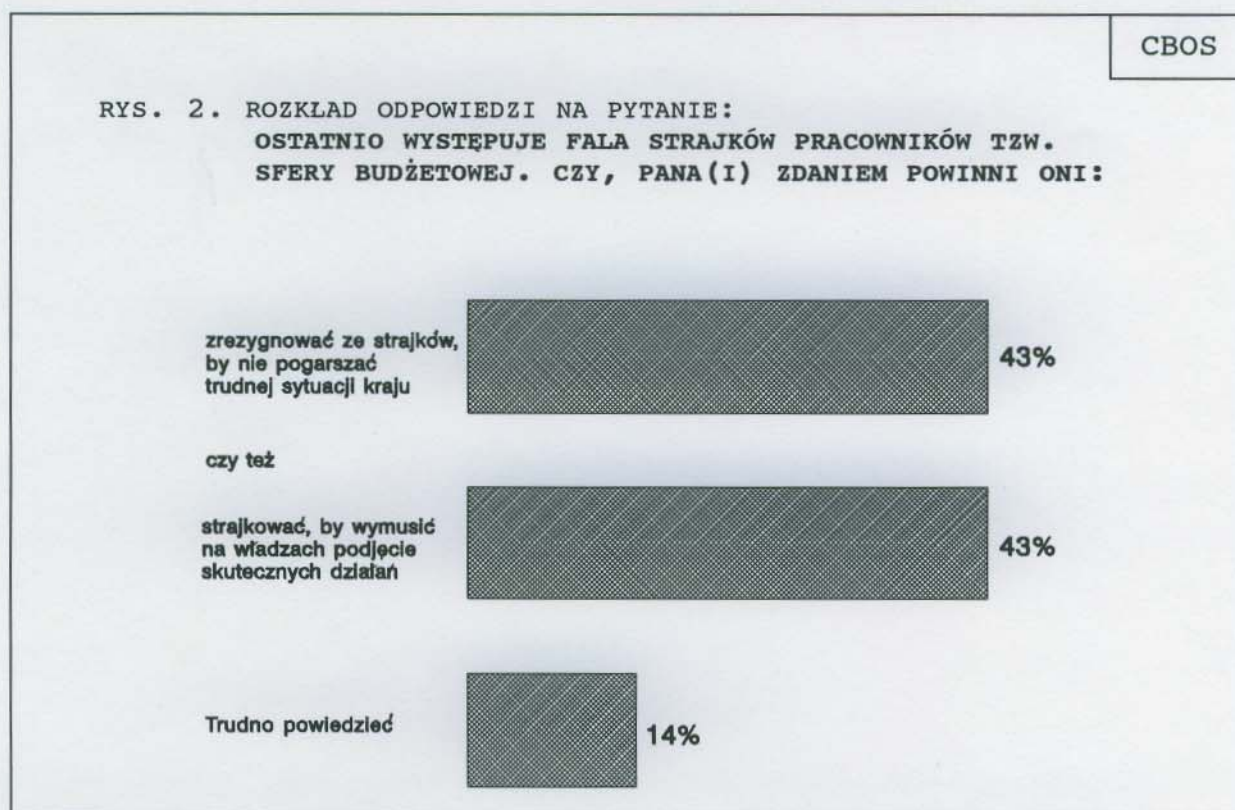

parlamentu i niechęć do rzecznika praw obywatelskich. Urząd rzecznika cieszy się dużą aprobatą społeczną. Dlatego też ujawniana wobec niego dezaprobatą może oznaczać całkowite odrzucenie obecnego układu politycznego. Innym źródłem niechęci zwolenników strajku generalnego wobec rzecznika może być imperatyw prawa, jaki wynika z definicji jego urzędu, a co jest trudne do pogodzenia z aprobatą działań zmierzających do wywołania strajku generalnego.

Strajki w sferze budżetowej

Spółeczeństwo jest w równym stopniu podzielone w kwestii stosunku do ostatnich strajków pracowników sfery budżetowej (rys. 2).

Opinię o potrzebie strajku pracowników sfery budżetowej w celu wymuszenia na władzach podjęcia skutecznych działań częściej niż pozostali wyraża kadra kierownicza i inteligencja, pracownicy umysłowi niższego szczebla oraz pracownicy fizyczno-umysłowi. Poparcie dla strajku właśnie tych respondentów wynika - jak się wydaje - z tego, że należą oni do grup zawodowych, w interesie których toczyły się strajki sfery budżetowej.

Ostatnie strajki nauczycieli i protesty pracowników służby zdrowia wywołały wiele kontrowersji natury etycznej. A co o prawie do strajku dla tych grup zawodowych, które są szczególnie ważne społecznie, sądzą nasi badani?

Tabela 3

w procentach

Czy Pan(i) zdaniem, pracownicy tacy jak:	Mogą strajkować tak jak inni		W inny sposób powinni wyrażać niezadowolenie		W ogóle nie popieram strajku	
	III'92	V'93	III'92	V'93	III'92	V'93
- lekarze	6	11	75	62	17	24
- nauczyciele	19	22	59	51	17	23
- kolejjarze	17	24	64	55	16	18
- górnicy	43	48	38	33	13	14
- policjanci	-	14	-	48	-	34
- kierowcy pogotowia ratunkowego	6	8	73	54	19	34
- pracownicy poczty	21	24	60	48	15	23
- pracownicy wymiaru sprawiedliwości	20	17	53	44	20	33
- pracownicy elektrowni	9	11	67	53	20	33

Większość badanych uważa, że nauczyciele, lekarze, kierowcy pogotowia ratunkowego należą do tych grup zawodowych, które powinny wybrać inną formę wyrażania swego niezadowolenia niż strajk.

Od marca '92 wzrósł odsetek respondentów akceptujących pełne prawo do strajku dla lekarzy, nauczycieli, kolejarzy i górników. Wyraźniej jednak wzrósł odsetek badanych, którzy odpowiadając na pytanie o prawo do strajku dla niemal wszystkich specyficznych grup zawodowych (z wyjątkiem kolejarzy i górników), odpowiadali, że w ogóle nie popierają strajków. Oznaczać, to może, że w ciągu minionego roku nastąpiła polaryzacja opinii dotyczących prawa do strajków dla szczególnych grup zawodowych. Konsekwencją tego jest obecny podział opinii publicznej w ocenie strajków pracowników sfery budżetowej.

Protest pracowników służby zdrowia

Ostatnie protesty służby zdrowia są popierane przez 38% badanych. Tyle samo ankietowanych je potępia, a niemal co dwudziesty respondent ma do nich stosunek obojętny. Opinia publiczna jest więc w ocenie strajków i protestów pracowników tej grupy zawodowej bardzo podzielona.

Badani w zdecydowanej większości są przeciwni takim formom protestu pracowników służby zdrowia, jak: nieudzielanie pomocy lekarskiej z wyjątkiem najcięższych przypadków (88%), blokada szpitali i przychodni rządowych (70%), niewypisywanie zwolnień lekarskich (80%). Aprobują natomiast marsze i demonstracje uliczne (70%), czyli te formy, które nie trwają zbyt długo, nie zakłócają pracy instytucji i nie komplikują życia ich klientom.

Wśród osób popierających strajki pracowników służby zdrowia przeważa aprobata jedynie dwu form protestu: marszów i demonstracji oraz blokady szpitali i przychodni rządowych. Sprzeciw tej grupy badanych wywołują natomiast strajki w przychodniach.

Tabela 4

w procentach

Aprobata form protestu	Ogółem	Stosunek do strajków służby zdrowia	
		popierający	potępiający
▶ Nieudzielanie pomocy lekarskiej z wyjątkiem najcięższych przypadków	12	23	3
▶ Marsze i demonstracje uliczne	70	90	58
▶ Blokada szpitali i przychodni	29	53	11
▶ Niewypisywanie zwolnień lekarskich L-4	18	32	8

N=820

Strajki nauczycieli

Strajki pracowników oświaty budzą nieco więcej ocen negatywnych niż pozytywne. Popiera je 35% badanych, potępia 42% ankietowanych. Z obojętnością przyjmuje je 17% respondentów. Zdecydowany sprzeciw społeczny wywołują: nauczycielskie strajki okupacyjne i niewpuszczanie uczniów do szkół (91%), nieprzeprowadzenie matur (90%), niewypisywanie świadectw szkolnych (89%). Połowa badanych aprobuje formę protestu polegającą na nieprowadzeniu lekcji, ale zapewnieniu uczniom opieki; taka sama grupa jest jej przeciwna. Z aprobatą większości (68%) badanych spotykają się natomiast marsze i demonstracje uliczne.

Osoby popierające strajki nauczycielskie w większości aprobują również formę protestu, która polega na nieprowadzeniu lekcji, ale zapewnieniu uczniom opieki.

Tabela 5

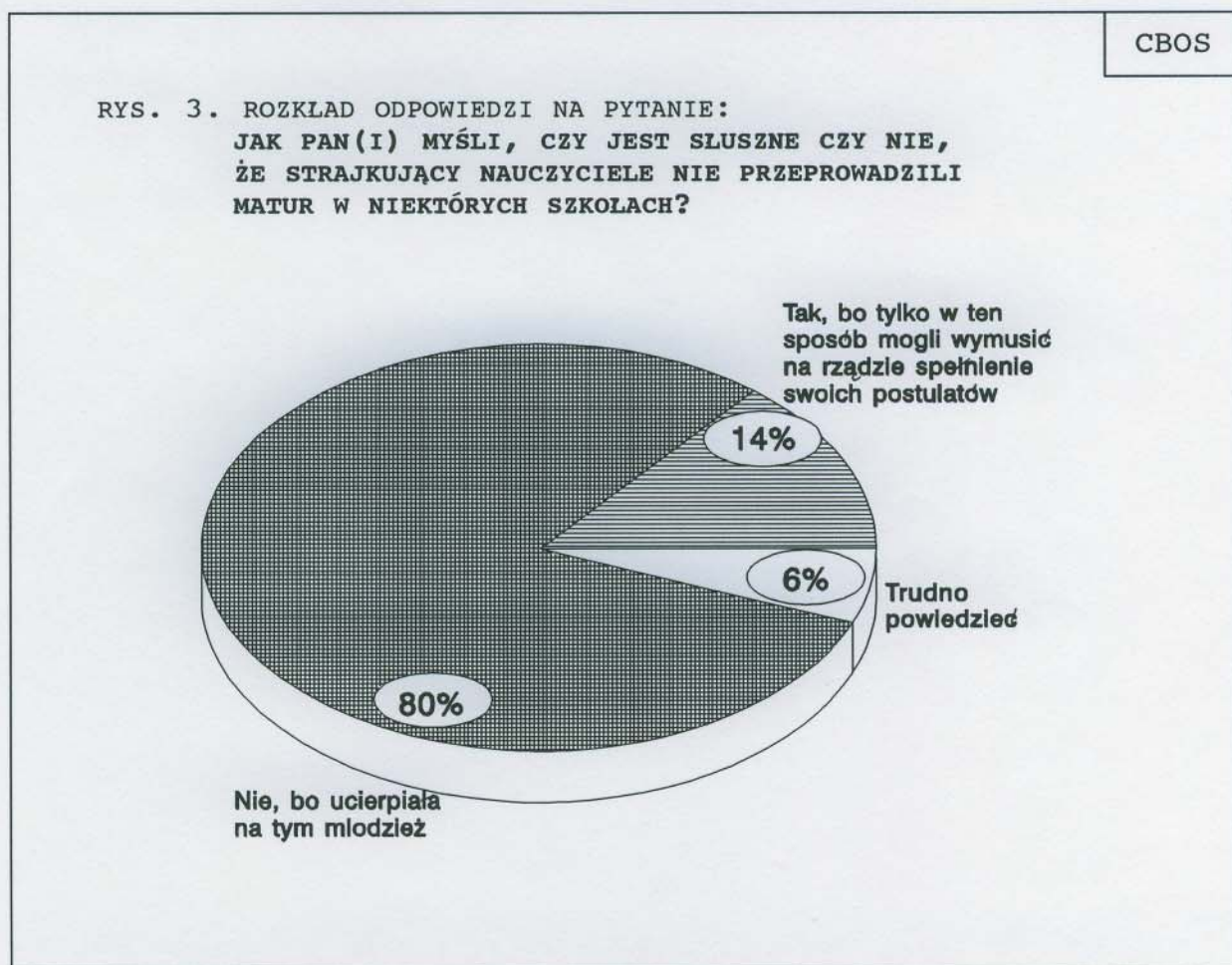
w procentach

Aprobata form protestu	Ogółem	Stosunek do strajków nauczycieli	
		popierający	potępiający
▶ Nieprowadzenie lekcji, ale zapewnienie uczniom opieki	50	84	25
▶ Strajk okupacyjny szkół i niewpuszczanie uczniów do szkoły	8	21	0
▶ Nieprzeprowadzenie matur	9	22	1
▶ Marsze i demonstracje uliczne	68	85	55
▶ Niewypisywanie świadectw szkolnych	10	22	1

N=832

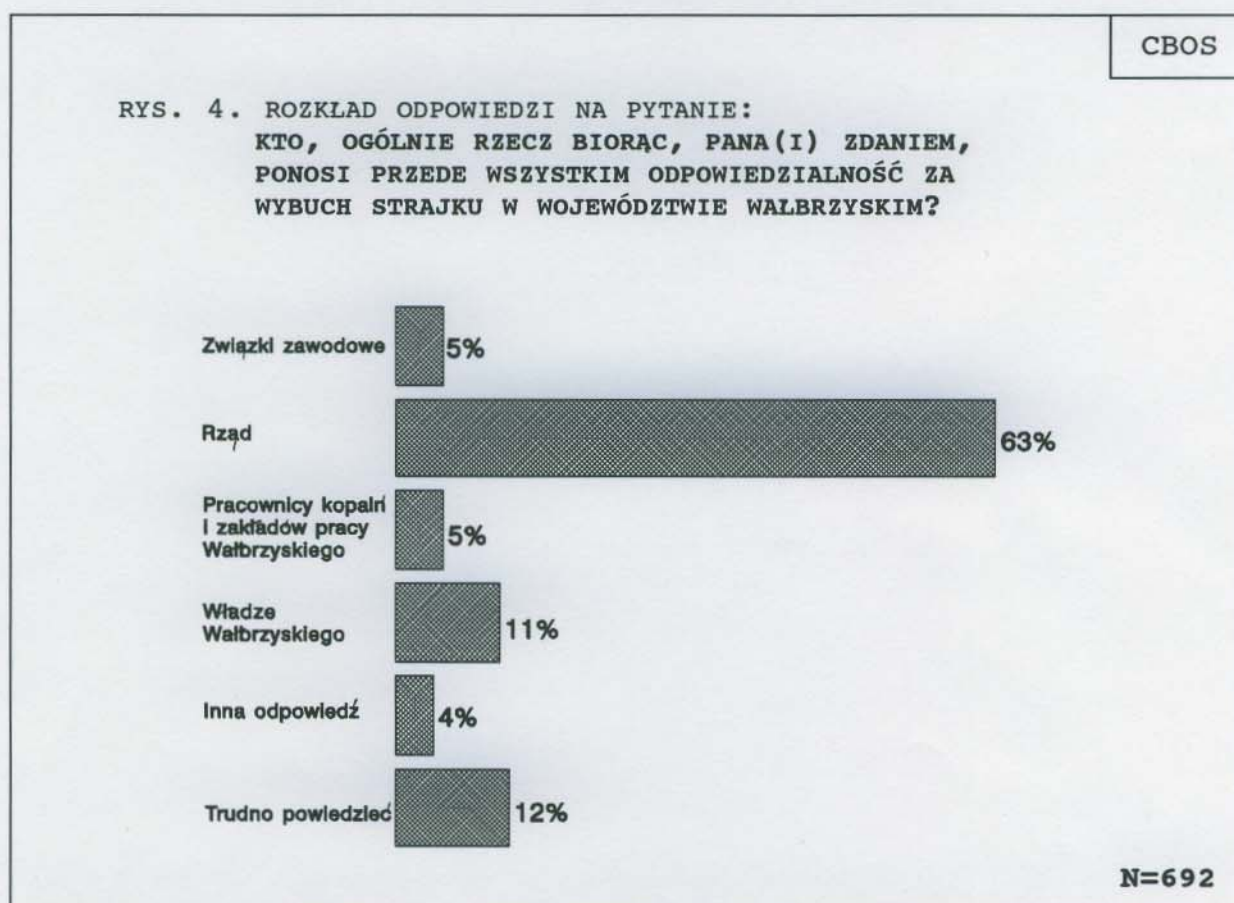
Tak więc z jednej strony opinia publiczna w globalnej ocenie strajków sfery budżetowej jest bardzo podzielona, z drugiej zaś zgodnie dezaprobuje większość zastosowanych form protestu. Formy te były bowiem najbardziej dotkliwe dla pacjentów i uczniów, a więc dla osób nie będących stronami w konflikcie.

Dlatego też zapewne nieprzeprowadzenie matur spotkało się ze zdecydowanym sprzeciwem badanych (rys. 3).

Strajki w regionie wałbrzyskim

O strajkach w regionie wałbrzyskim słyszało dwie trzecie badanych. Spośród tej grupy respondentów 63% uważa, że odpowiedzialność za wybuch strajku ponosi przede wszystkim rząd (rys. 4).

Blisko trzy czwarte badanych, którzy słyszeli o strajku w Wałbrzyskiem uważa, że ogłoszenie strajku było konieczne, 12% jest przeciwnego zdania, a 13% badanych nie ma w tej sprawie zdania. Za główne przyczyny wybuchu strajku uznawano: obawę przed masowymi zwolnieniami pracowników w górnictwie, hutnictwie i na kolei (54%), stały wzrost kosztów utrzymania, zbyt niskie zarobki (43%) oraz brak realizacji ogłoszonego już dawno programu restrukturyzacji regionu (30%)

Co, Pana(i) zdaniem, przede wszystkim przyczyniło się do wybuchu strajku w województwie wałbrzyskim?

Obawa przed masowymi zwolnieniami pracowników w górnictwie, hutnictwie i na kolei	54%
Stały wzrost kosztów utrzymania, zbyt niskie zarobki	43%
Brak realizacji ogłoszonego już dawno programu restrukturyzacji dla regionu wałbrzyskiego	30%
Brak programu poprawy sytuacji gospodarczej dla tego regionu	21%
Istniejące już bezrobocie	17%
Brak szans dla mieszkańców Wałbrzyskiego	16%
Okazywany przez władze z Warszawy brak szacunku dla ludzi pracy tego regionu	10%
Pogarszająca się sytuacja ekologiczna	7%
Trudno powiedzieć	3%

Badani mogli wybrać nie więcej niż dwie odpowiedzi. Przyczyny uporządkowano według malejącego odsetka wskazań.

N=695

Wydaje się, że opinia publiczna jest świadoma strukturalnych źródeł konfliktu związanych z koniecznością restrukturyzacji całego regionu. Mniejszą wagę przywiązuje natomiast do problemów związanych z trudnościami procesu negocjacyjnego między rządem a reprezentacją związkową.

★

★

★

Mimo ogłoszenia przez "Solidarność" gotowości do strajku powszechnego - społeczne poparcie dla tej formy protestu nie wydaje się duże. Respondenci w większości spodziewają się narastania fali strajków, choć nie są skłonni przypuszczać, że dojdzie w Polsce do wybuchu poważnego konfliktu społecznego. Na aprobatę strajku powszechnego ma bowiem wpływ nie tyle przeświadczenie o dramatycznie pogarszającej się sytuacji materialnej życia ludzi, ile raczej względy polityczne - negatywne oceny rządu i nadzieje związane z jego upadkiem. Jednak motywy polityczne, choć istotne dla pewnych grup, nie są jednak na tyle silne, by mogły wyzwolić aktywność społeczną.

Sytuacja polityczna jest niejasna, nieznana jest alternatywa dla obecnego rządu, w "Solidarności" ujawniają się różne ośrodki decyzyjne, stawiające często sprzeczne ze sobą cele. Co więcej, do strajku powszechnego przymierza się "Solidarność", gdy tymczasem największe poparcie zyskuje on wśród zwolenników central skonfliktowanych z "Solidarnością" - "Solidarności '80", OPZZ oraz "Samoobrony". Oznacza to, że jeśli w Sejmie upadnie wniosek o odwołanie rządu, gabinet premier Suchockiej mógłby przedstawić przywódcom związkowej "Solidarności" propozycje, których akceptacja pozwoliłaby załagodzić obecny konflikt. Proklamowanie przez "Solidarność" strajku powszechnego przy obecnym stanie świadomości społecznej może przynieść dwojakiego rodzaju skutki. Z jednej strony może spowodować upadek autorytetu związku, jeśli nie uzyska aktywnego poparcia społeczeństwa. Z drugiej zaś - grozi utratą kontroli nad przebiegiem strajku.

Trzeba jednak pamiętać, że na powodzenie ewentualnego strajku powszechnego największy wpływ będzie miała wielkość poparcia, jakiego mogą mu udzielić pracownicy przemysłu i innych ważnych dziedzin życia gospodarczego.

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do ogłoszenia strajku powszechnego (%)

	Aprobata	Dezaprobata	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	64	11	1073
Płeć				
Mężczyźni	25	67	7	476
Kobiety	24	61	15	597
Wiek				
do 24 lat	27	65	8	119
25-34	20	67	13	162
35-44	29	63	8	251
45-54	29	65	6	153
55-64	23	66	11	198
65 lat i więcej	19	59	22	189
Miejsce zamieszkania				
Wieś	19	68	13	414
Miasto do 20 tys.	19	71	10	110
od 21 do 100 tys.	33	59	9	215
101-500 tys.	27	60	14	159
501 tys. i więcej mieszk.	31	58	11	170
Region				
Północny	20	73	7	114
Zachodni	32	61	7	119
Środkowozachodni	26	67	7	153
Środkowy	29	63	8	208
Wschodni	28	55	17	119
Południowo-wschodni	18	68	13	163
Południowo-zachodni	22	60	18	198
Wykształcenie				
Podstawowe	21	62	17	393
Zasadnicze zawodowe	29	57	13	271
Średnie	26	69	5	323
Wyższe	23	74	3	84
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	24	75	1	62
Prac.umysł.niż.szczebla	23	70	7	93
Pracownicy fiz.- umysł.	23	64	12	52
Robotnicy wykwalifikowani	31	61	8	129
Robotnicy niewykwalifik.	28	57	14	55
Rolnicy	16	74	10	91
Prywatni przedsiębiorcy	25	69	6	27
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	23	61	16	388
Uczniowie i studenci	20	73	6	33
Bezrobotni	30	63	7	74
Gospodynie domowe i inni	29	54	16	67
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	27	57	16	100
500 tys. - 999 tys.	23	63	14	243
1000 tys. - 1499 tys.	22	65	13	320
1500 tys. - 1999 tys.	34	59	7	174
2000 tys. i powyżej	23	70	7	213
Ocena własnych war. mater.				
Złe	30	55	14	402
Średnie	23	67	10	515
Dobre	16	75	9	154
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	25	68	7	70
Raz w tygodniu	22	67	11	632
Kilka razy w roku	28	59	13	263
W ogóle nie uczestniczy	35	55	11	109
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	11	80	9	201
Zły kierunek	29	59	12	731
Trudno powiedzieć	20	68	12	141

Tabela 2. Które z poniższych stwierdzeń jest bliższe Pana(i) opinii:
 1 - w obecnej sytuacji tylko za pomocą strajków można coś osiągnąć,
 2 - w obecnej sytuacji podejmowanie strajku w gruncie rzeczy nic nie daje

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	40	49	11	1072
Płeć				
Mężczyźni	41	51	8	476
Kobiety	40	47	14	596
Wiek				
do 24 lat	47	44	9	119
25-34	41	46	13	162
35-44	45	47	9	251
45-54	47	46	7	153
55-64	36	58	7	200
65 lat i więcej	29	49	22	186
Miejsce zamieszkania				
Wieś	40	49	11	415
Miasto do 20 tys.	40	48	12	110
od 21 do 100 tys.	48	43	10	215
101-500 tys.	38	51	11	160
501 tys. i więcej mieszk.	33	55	12	169
Region				
Północny	47	47	6	114
Zachodni	44	49	7	119
Środkowo-zachodni	41	51	7	151
Środkowy	42	42	16	208
Wschodni	44	42	13	119
Południowo-wschodni	37	51	11	163
Południowo-zachodni	30	57	12	198
Wykształcenie				
Podstawowe	35	51	14	391
Zasadnicze zawodowe	45	45	10	271
Średnie	43	48	9	324
Wyższe	40	57	4	84
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	45	46	9	62
Prac.umysł.niż.szczebla	40	48	13	93
Pracownicy fiz.- umysł.	56	39	5	52
Robotnicy wykwalifikowani	39	47	15	129
Robotnicy niewykwalifik.	46	46	8	55
Rolnicy	34	60	7	91
Prywatni przedsiębiorcy	57	37	6	27
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	35	51	13	387
Uczniowie i studenci	56	33	11	33
Bezrobotni	49	45	6	74
Gospodynie domowe i inni	35	55	10	67
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	40	48	11	100
500 tys. - 999 tys.	41	49	10	243
1000 tys. - 1499 tys.	41	45	13	320
1500 tys. - 1999 tys.	47	43	10	173
2000 tys. i powyżej	32	59	9	213
Ocena własnych war. mater.				
Złe	43	44	12	401
Średnie	39	49	12	515
Dobre	34	60	6	154
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	39	52	9	69
Raz w tygodniu	40	48	11	632
Kilka razy w roku	39	49	12	262
W ogóle nie uczestniczy	43	49	8	109
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	30	60	9	199
Zły kierunek	44	46	10	732
Trudno powiedzieć	35	47	18	140

Tabela 3. Ostatnio występuje fala strajków pracowników tzw. sfery budżetowej, nauczycieli, lekarzy.
Czy, Pana(i) zdaniem:
1 - powinni oni zrezygnować ze strajków, by nie pogarszać trudnej sytuacji kraju,
2 - powinni oni strajkować, by wymusić na władzach podjęcie skutecznych działań

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	44	43	14	1072
Płeć				
Mężczyźni	43	44	13	476
Kobiety	44	42	15	596
Wiek				
do 24 lat	48	44	8	119
25-34	47	43	11	162
35-44	38	48	14	251
45-54	34	50	16	153
55-64	46	42	12	200
65 lat i więcej	50	30	20	186
Miejsce zamieszkania				
Wieś	49	38	12	415
Miasto do 20 tys.	44	44	12	110
od 21 do 100 tys.	40	48	12	215
101-500 tys.	40	43	17	160
501 tys. i więcej mieszk.	37	45	18	169
Region				
Północny	38	51	11	114
Zachodni	40	52	8	119
Środkowozachodni	47	47	6	151
Środkowy	43	42	15	208
Wschodni	46	45	9	119
Południowo-wschodni	45	39	16	163
Południowo-zachodni	44	32	24	198
Wykształcenie				
Podstawowe	48	35	17	391
Zasadnicze zawodowe	43	44	14	271
Średnie	39	50	11	324
Wyższe	45	46	9	84
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	34	59	7	62
Prac.umysł.niż.szczebla	27	55	18	93
Pracownicy fiz.- umysł.	34	57	9	52
Robotnicy wykwalifikowani	45	40	14	129
Robotnicy niewykwalifik.	43	46	11	55
Rolnicy	56	29	15	91
Prywatni przedsiębiorcy	36	48	16	27
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	46	39	14	387
Uczniowie i studenci	38	53	9	33
Bezrobotni	48	45	7	74
Gospodynie domowe i inni	47	32	20	67
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	36	45	19	100
500 tys. - 999 tys.	45	42	13	243
1000 tys. - 1499 tys.	44	40	16	320
1500 tys. - 1999 tys.	37	52	11	173
2000 tys. i powyżej	48	40	12	213
Ocena własnych war. mater.				
Złe	37	46	17	401
Średnie	43	44	12	515
Dobre	60	28	11	154
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	52	29	19	69
Raz w tygodniu	43	44	13	632
Kilka razy w roku	43	44	13	262
W ogóle nie uczestniczy	42	45	14	109
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	58	31	11	199
Zły kierunek	40	47	13	732
Trudno powiedzieć	44	35	21	140